

מסורת הש"ם

א. ערקין כג. ב. כמיות
כג. א. כ"ק פג. מטרי כג.
ק. כ"ב קכ. ד. קישין
טו. מכות פ. פט. ענין
לו. כ"ק ת. ט. כ"ד:
מקין א. נדק א. 4.

תורה אור השלם

1. הרמב"ם את חטאתם
אשר עשו והשיב את
אשמו בראשו ונימשתו
יקח עליו קולן לאשר
אָשם לו. במדבר ה. ז.

מורסר רש"י

מורסר עור דינר. בעל
חוב יוסף ער להלוואו
דינר לא (ש"ב כג).
דקמן עליו במלוה.
שלא נתן לו שמעון דמי
השעה אלא נתן לו שטר
חוב ע"ה (בחובות כג).
ופייסיה בזווי. כמעות
דמי השעה שהיה חייב
לממי פייס את השעה
כשיל ראוהו שאלחיות
מכרה לו (ש"ב). מטלטלי
שביק אבון גבן. והיה
בעל חוב על אבני חטוף
ממנו שאין לו קרקע.
ויחמשה לא היה לו
לימן. ומטלטלי דמימי לא
משמעדי לבעל חוב וממנו
גם אלה אין לו לומר
עליו על החטוף. לפי
שאין לו קרקע מאביו
(ש"ב). נמכר ליה ארעא.
כשמעון היה יתומים ופיע
למן קרקע דמימי המעות
והדר גבי מנייה בשביל
אחרים אביסו ולא נתן
לממר לא ידעו קרקע
זה מאביו אלא קקעוהו
כמעות. דאמר לכו ע"י
שעבוד חוב אביסו מה
לכו והיה היה לכו כירושם
קרקע שלקח אביסו בחיי
(ש"ב). בעל חוב. על
אביסו. חוזר וגובה
אורח מהם. אילו נכלה
לכס ממנו כירושם (ש"ב).
ת"ל ונתן לאשר אשם
לו. ולא נתן לאשר
הלוהו. אלא לאשר האשם
שלו. ואשם הוא קין.
כדאמרינהו בהנחל (כ"ק
ק). למי שהקין שלו
(בחובות טו). לאשר הקין
שלו. ולא נתן לאשר שם
טו (ש"ב). כשהרהירו
אצלו. שמעון כ"ד
משכן (בחובות טו). שנתן
כמשכן כ"ד נכרי. ולא
מתקין גורמא ואלו שנתן
אלו קנייה ממנו (כ"ב א. 4).

כל שעה פרק שני פסחים

לא.

עין משפט
גר מצודה

מא א מ"י פ"ו מהלכת
ערקין הלכה טו:
מב ב מ"י פ"ה מהל'
מלוה הלכה י פמג
עשין ד:
מג ג מ"י ט"ו הלכה ט
ופמג ט"ו הלכה ט
מ"מ מ"י ק"ו פ"ה א:
מד ד מ"י פ"ב ט"ו הלכה
י פמג עשין כג
טו ט"ו מ"י ט"ו פ"ה
ה:

באחריות. שלא באחריות פשיטא דמתן לירושו אפילו לא
זקפן עליו במלוה אכל באחריות קמ"ל דה"ל יעבכס
לעמנו דה"ל כמופס מחיים קמ"ל דלא חשיב ליה כמופס מחיים כיון
זקפן עליו במלוה: ופייסיה בזווי. רבותא נקט חף על פי
שנתן מעות לא מלי למימר המעות
שנתחייבתי לאביסו נמתי לו:

משתעבדנא

וא"ת גבי מטלטלים נמי נימא הכי
וגרלה לר"י דדוקא גבי קרקע שייך
למימר הכי דנתן שיעבוד היא
דכשהקרקע זו משועבדת לראובן
כשצנין ליה כאלוה היא גידו דהא
חס מכרה או משכנה חוזר לראובן
וגובה אותה ולכן משועבדת נמי
לבע"מ אכל מטלטלים אין להחשיבם
כאלו הם צד לראובן כיון שאילו
מכרם או משכנם אין גובה מהן
ומכאן יש להוכיח דהלכה כרבי נתן
דהא רבא קמי כותיה בשמעון:
אלא

שבק אבון גבן ומטלטלי דיתמי לבעל חוב לא משתעבדי ואמר רבא אי
פיקח שמעון מנבי ליה ארעא והדר גבי לה מינייהו דאמר רב נחמן יתומים
שנבו קרקע בחובת אביהם בעל חוב חוזר וגובה אותה מהן אי אמרת
בשלמא למפרע הוא גובה אשמו להכי חוזר וגובה אותה מהן דכמאן
דגבו מחיים דאבוהון דמי אלא אי אמרת מכאן ולהבא הוא גובה אמאי חוזר
וגובה אותה מהן הוה אמאי דמי אלא אי אמרת מכאן ולהבא הוא גובה אמאי חוזר
קא משתעבדי לבעל חוב שאני התם דאמר ליה כי היכי דמשתעבדנא
ליה לאבוכון משתעבדנא נמי לבעל חוב דאבוכון מדר' נתן דדחניא רבי
נתן אומר ימנין לנושה בחבירו מנה וחבירו בחבירו שמוציאין מזה ונותנין
לוה ת"ל יונתן לאשר אשם לו תנן נכרי שהלוה את ישראל על חמצו אחר
הפסח מותר בהנאה אי אמרת בשלמא למפרע הוא גובה אשמו להכי מותר
בהנאה אלא אי אמרת מכאן ולהבא הוא גובה אמאי מותר בהנאה ברשותא
דישראל הוה קאי הכא במאי עסקינן כשהרהירו אצלו לימא כתנאי ישראל
שהלוה לנכרי על חמצו לאחר הפסח אינו עובר משום רבי מאיר אמרו
עובר מאי לאו בהא קמפלגי דמר סבר למפרע הוא גובה ומר סבר מכאן
ולהבא הוא גובה ותסברא אימא אכל נכרי שהלוה לישראל על
חמצו אחר הפסח דברי הכל עובר והא איפכא מיבעי ליה למאן דאמר
התם אינו עובר הכא עובר למאן דאמר התם עובר אינו עובר

מעות ולא היה כך ליתן לבעל חוב ולא לעכבן בשביל אחריות מכירתן דמטלטלי דיתמי לא שעבדוס חממים לבעל חוב דקרקע של יתומים
הוא דאמרין בעל חוב גובה אותה בחובת אביהן משום דמחיים חל שיעבודא עליהן אכל על מעות שלא היו בעין לא חיל שיעבודו מחיים
עליהן וכשהן בעין אין כאן ליה ולבעלי המעות דהיינו יתומים לא הלוה זה לזו: ואמר רבא גרסין: אי פיקח. זה שמעון יטעון
ויאמר להם אין לי מעות לפרוע לכם אלא קרקע יש לי וימנה להם בחובותיהם וחוזר וגובה אותה מהם בשביל אחריות מכירה שקבל אביהן
עליו דהשתא כי אביו ליה הא ארעא איגלאי מילתא דלאו מטלטלי הוא דשביק גביה אלא קרקע: בעל חוב. אחר של אביהן חוזר וגובה
אותה מהן אלמא אמרין הנוטל קרקע בחובו מאותה שעה שנתן לו המעות נקית לו: א"כ. אמרין איגלאי מילתא למפרע שהיתה
קנייה לאביהן קרקע זה שגבו בחוב אביהן משום הכי בע"ה אחר של אביהן חוזר וגובה אותה מהן דכמאן דגבי לה מחיים דאבוכון דמי: אלא
אי אמרם. כל הגובה קרקע בחובו אינה קנייה לו אלא מגבייה ואיך אמאי בעל חוב אחר חוזר וגובה אותה מהן לא יחא דבר זה אלא כמי
שקנו יתומים קרקע במעות שלהן מי היה משתעבדא לבעל חוב: שאני התם דאמר לכו כי היכי דמשתעבדנא לראובן משתעבדנא נמי
לבעל חוב דאבוכון מדריבי נתן. לעולם מכאן ולהבא הוא גובה ומאי דאמר רב נחמן בעלמא בעל חוב חוזר וגובה אותה מהן משום דאמר
למן בעל חוב ליתומים מכח מי נחלם וביתם קרקע זו מחז שיעבוד של אביהן וכי היכי דמשתעבדא לראובן קרקע זו של ליה שליה
מאביסם משתעבדא נמי לדרי שהימי מלוה של אביהן והמחויב לו כלום משועבד לי מדריבי נתן הלך קדס שיעבודי עליה אלא ליה
שהיתה ברשותו. ושמעון נמי אמר ליה לנבי ראובן כי היכי דהוי נכסי משועבדין לאביסם בשביל חובו היו משועבדין גם לעממי מכח אביהן
שהיה ליה אכלי מחמת אחריות המכירה מדר' נתן דמה לי אי מה לי אחר הלך אש"פ שלא היתה קנייה לאביסם מחיים חל שיעבודי עליה
אכל עממי: לאשר אשם לו. לאשר הלוהו לו לא נאמר אלא לאשר אשם לו לאשר הקרן שלו. נבגא קמא"ל אמרין אשם זה קרן: סנן נכרי שהלוה
כו. ק"ד השתא בשלם ממסרו לו אלא שיעבדו לו כשאר לווים שאם לא אשך כך עד יום פלוני נא לבימי וגבה ממחן זה: כשהרהירו אלו. נביתו
של נכרי נתנו. קס"ד השתא דטעמא משום דהוה ליה מורת משכון ובעל חוב קונה משכון: ישראל שהלוה אס הנכרי על חמצו. קודם הפסח
לאחר הפסח אינו עובר אס נהנה ממנו: מאי לאו. בשלם הרהירו ובהא קמפלגי דמ"ק סבר מכאן ולהבא הוא גובה כו: אימא סיפא דברי
הכל עובר. ואי טעמא משום להבא ולמפרע הוא איפכא הוה לן לאפויי פלוגמיהו כהא ולא לאשויי דעמיהו דלמאן דאמר לעיל דירשא
עובר אלמא למפרע הוא גובה הכא הוה ליה למימר אינו עובר משום דכשנת הלוואה קם ליה ברשות נכרי ולמאן דאמר התם כו:
אלא